

Prvý krok na ceste ku bankovej únii. Trvalý euroval zaslal prvé peniaze. Gréci nám zase selektívne zbankrotovali. Francúzi sa lúčia s obéznyim reakcionárom.

Zdá sa vám náš nadpis posunutý v čase? Veru, európski Traja králi, alebo skôr prezidenti, už prevzali našu Nobelovu cenu za mier. Na španielskych či gréckych námestiach to príliš mierovo nevyzerá, ale pokoj sa zjavuje aspoň na niektorých z únijných politických frontov.

Najväčší pokrok nastal pri budovaní bankovej únie.

Najväčší pokrok nastal pri budovaní bankovej únie. Nemci našli s Francúzmi konečne reč ohľadom uskutočnenia jej prvého kroku, teda vytvorenia spoločného bankového dohľadu. Ministri financií EÚ sa do-

hodli, že ECB na seba vezme úlohu priameho dohľadu nad viac ako 150 najväčšími európskymi bankami. Takáto forma dohľadu by mala naplno fungovať od marca 2014. Ku kompletizácii bankovej únie treba ešte pripraviť garančnú schému a rezolučný fond. Hoci už dnes obyvatelia Slovenska platia za chyby španielskych bánk vďaka eurovalu, vytvorenie bankovej únie takéto transfery môže ešte viac uľahčiť. Keď sa bavíme o európskom bankovom systéme, nejedná sa o žiadne drobné. Hodnota aktív európskych bánk je asi 47 biliónov EUR, teda 366% ročného HDP EU. Aktíva amerických bánk napríklad dosahujú iba 78% amerického HDP.

Potrasenie rúk nakoniec nastane aj v prípade rozpočtu EÚ.

Potrasenie rúk nakoniec nastane aj v prípade rozpočtu EÚ. Tvrdá bitka o škrty alebo zvyšovanie hrozila rozpočtovým provizóriom. Nakoniec sa potvrdilo, že keď ide o cudzie peniaze, politici sa vedia dohodnúť. Rozpočet na rok 2013 bude o 3,8 miliardy EUR vyšší ako tohtoročný, zároveň bude poskytnutých ešte dodatočných 6,1 miliardy EUR na pokrytie dier tohto roku. Ujde sa aj 45 000 euroúradníkom, dostanú zvýšenie o 1,7% a to dokonca spätne od júla 2012. Slová „šetrenie“ a „škrty“ tak ostáva len prázdny termín pre príhovory politikov.

Naopak, prázdnyimi slovami neostáva väčšia centralizácia právomocí v rukách Bruselu. Banková únia je len čriepkom v mozaike, dlhodobým cieľom je „prehĺbovanie spoločného rozhodovania o národných rozpočtoch a koordinácia ekonomických politík“. Taká je vízia podľa plánu, o ktorom tento týždeň diskutovali lídri EÚ. Preložené do ľudskej reči, euroúradník rozhodne, koľko a ako vám bude na daniach vzaté a na aké účely budú tieto peniaze použité.

Popri budovaní svetlejších zajtrajškov pokračovalo tento týždeň aj zachraňovanie nie tak svetlých dneškov

Popri budovaní svetlejších zajtrajškov pokračovalo tento týždeň aj zachraňovanie nie tak svetlých dneškov. ESM, teda slávny trvalý euroval, poslal vôbec prvé peniaze. Prvá splátka zo sľúbených 100 miliárd pre španielske banky, konkrétne 39,5 miliardy EUR, dorazila na účet FROB, španielskeho rekapitalizačného fondu, ktorý ich preposiela ďalej konkrétnym bankám. Tým bankám, ktoré vďaka prílevu lacných peňazí zafinancovali medzi rokmi 1997-2006 výstavbu 675 000 domov ročne (viac, ako sa postavilo vo Francúzsku, Nemecku a Británii dokopy) a spoluvytvorili tak katastrofálnu realitnú bublinu.

Aj v Grécku bolo rušno. Krajina sa opäť v hodnotení S&P dostala do selektívneho

defaultu kvôli spätnému odkupu dlhopisov. Ten Gréci vyhlásili kvôli zníženiu svojho dlhu, keďže do roku 2020 chcú dosiahnuť vysnívanú úroveň 124% HDP. Funguje to pomerne jednoducho. V rukách investorov sú grécke dlhopisy, ktoré majú nominálnu hodnotu, pre zjednodušenie povedzme, že každý 100. Gréci ponúkajú odkúpenie týchto dlhopisov za výrazne zníženú cenu, povedzme 35. Keďže reálna hodnota týchto dlhopisov na trhu je nízka, napríklad 30, investorom to stojí za zváženie. Gréci síce budú musieť za každý zaplatiť 35, ale zároveň si z dlhu zmažú 100. No investori môžu dúfať, že v dobe splatnosti dokážu vymôcť viac ako 35 a dlhopisy na odkúpenie neponúknuť. Práve účasť investorov bola pre túto akciu skupovania dlhopisov kľúčová. Nakoniec, aj vďaka predĺženiu doby ponuky sa podarilo odkúpiť takmer 32 miliárd EUR dlhu. No na tento nákup Gréci potrebovali viac ako 11 miliárd EUR, ktoré dostanú ako už tradične od eurozóny.

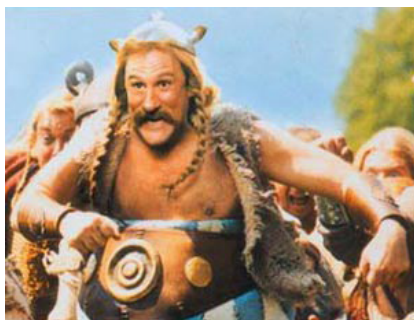
Pôžička pre Cyprus sa odkladá najskôr na január.

Završenie spätného skúpenia dlhopisov zároveň znamená, že Gréci by mali mať konečne otvorenú cestu k obdržaniu ďalšej splátky vo výške 34,4 miliardy EUR z europôžičky. Naopak, pôžička pre Cyprus sa odkladá najskôr na január. Hoci v absolútnych číslach je plánovaných približne 17 miliárd EUR kvapkou v mori, pomerne vzhľadom k HDP krajiny to bude druhá najväčšia banková záchrana v histórii po donézskom bail-oute z roku 1997.

Ale nezvalujme vinu za všetko na Grékov. Síce vo falšovaní štatistických údajov boli majstri, predstavitelia EÚ o tom veľmi dobre vedeli a napriek tomu Grékov do eurozóny prijali. Ťažko teda môžeme tvrdiť, že ich Gréci podviedli. Bola to skôr hra „ja sa tvárim, že nevidím, že ty to vidíš“.

EÚ môže teoreticky onedlho stratiť člena, no nie Grécko.

EÚ môže teoreticky onedlho stratiť člena, no nie Grécko. Brusel varoval Škóty, že ak sa odtrhnú od Británie, budú musieť požiadať o členstvo a prejsť si celým prístupovým procesom. Čiernou ovcou únie však naďalej ostáva celá Veľká Británia. Jeden z Troch prezidentov spomínaných na začiatku, prezident europarlamentu Martin Schultz, navrhol vytvorenie nového ekonomického výboru, ktorý by dohliadal na dianie v celej EÚ – s výnimkou Británie. Prvýkrát by tak nejaký orgán či inštitúcia EÚ vynechala jedného z členov.

Na záver opäť naša nepravidelná rubrika „To nevymyslíš, to je Francúzsko!“. Nielenže postupne vyhánajú z krajiny najbohatších obyvateľov vrátane Gerarda Depardieu, ktorý sa pre ľavicové médiá stal „ožratým tlstým maloburžoáznym reakcionárom“ po tom, ako sa rozhodol nepodporovať experimenty prezidenta Holanďáka hľadajúceho miliardy na záchranu bánk či subvencie gigantických automobiliek. Kurióznosťou je, že francúzska ministerka pre energiu a životné prostredie navrhol, aby Mesto svetiel – zhaslo. Parížske obchody by podľa jeho vízie mali prestať v noci svietiť, aby ušetrili energiu.

Keďže nie sme žiadni protifrancúzski šovinisti, ponúkame podobnú správu aj z Británie. Máte radi svoj burger či steak jemne, maximálne stredne prepečený? Pri návšteve Westminsteru je možné, že si ho nedáte, pretože mu hrozí zákaz. Dostatočne neupravené mäso predstavuje vraj hygienické riziko. Všetko pre zdravie spotrebiteľa, milióny obetí tataráku každý rok nech sú tichým mementom.

Nech je z byrokracie vždy veselo a nikdy nie na plač!

Martin Vlachynský